

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
 Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

МІСЯЦЬ ТРАВЕНЬ І КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ КАНАДИ.

Місяць травень для працюючих цілого світа відрізняється тим вид іншим місяцями в році, що в ному припадає день міжнародного пролетарського свята. Зв'язаний з цим днем і то якраз першим своїм днем — вже тимсамим цілий місяць травень набирає серед свідомого революційного робітництва окремого святочного значення. Він пригадує пролетаріатові і всім поневоденим та визискуваним цілого світа про прихід їх весни, коли їх життя відродиться, завітчається успіхом визволення з капіталістичного визиску й розвинеться в новому ладі братерства й справедливості — в ладі комуністичному.

Покищо місяць травень, головню його перший день, революційне робітництво зуживає на те, щоб цей час визволення прискорити. Святуючи день першого травня, організоване свідоме робітництво не тільки в той день, але часто на цілий тиждень або й місяць травень проголошує кампанію для поглиблення членства своїх організацій, для поширення своєї преси та поглиблення класової свідомості працюючих.

Так робить цього травня й Комуністична Партія Канади. Комуністична Партія Канади недавно відсвяткувала п'яту річницю свого існування. Вступаючи в шостий рік свого життя, ця молода революційна організація канадійського робітництва думає про збільшення своєї активності і про поширення своєї діяльності. В першу чергу вона ставить своїм завданням поглибити своє членство. Для цього вона вибрала місяць травень, проголошуючи його так би сказати рекрутационним місяцем.

Є багато робітників, що симпатизують з Комуністичною Партією Канади, признають, що вона дійсно єдина робітничо-політична організація, що безкомпромісово стоїть на класовим пролетарським шляху й завзято бореться за робітничі інтереси — співробітничать з нею, але членами партії не стають. Чому? Самі вони як слід вони не в силі пояснити. Якось страшно переступити "поріг".

Вони добре для партії мати симпатії серед робітництва, бо вона тільки на робітничі ряди у своїй боротьбі спирається, але все-ж такі її краще мати цих симпатиків своїми дійсними членами. Комуністична партія не гониться за тим, щоб вся робітнича маса ставала в її ряди, бо знає, що це цілковито неможливо. Комуністична партія не хоче обтяжати себе невідомим, недисциплінованим елементом. Але комуністична партія каже: коли ти свідомий робітник, коли ти переконаний в тому, що компартія єдина робітничо-політична організація, яка боронить робітничі справи, коли ти сам їй роботі допомагаєш — то твоїм обов'язком стати її дійсним членом.

Працюючи й допомагаючи партії з боку, робітник думає, що він цим робить прислугу самій партії. Це мильне поняття. Компартія, як такої, ніяких прислуг не потрібно. Компартія не є гуртом одиниць, що мають в ній якусь особисту користь. Компартія є передова стежа пролетаріату, що бореться за повалення системи визиску й всю свою працю, здібності й сили віддає в користь працюючих. Тому, хто допомагає компартії, той допомагає визвольним змаганням працюючих. Отже замість допомагати цим великим ідеям з-боку, краще ставати в ряди партії й працювати разом організовано, солідарно, борючись як нероздільна частина міцно спаяної одніми стремліннями, одною ідеєю, одною метою робітничої родини.

В місяці травні Комуністична Партія Канади буде проводити кампанію за поглибленням свого членства. В цю напружену працювати все її членство. Хай-же кожний свідомий робітник, що хоч трошки зрозумів значіння організації, вагу політичної боротьби працюючих, стає в місяці травні членом Комуністичної Партії Канади.

"БРАТНЯ ПІСНЯ" НА ПРОЦЕСІ "КРИВАВОЇ СЕРЕДИ" В СТРИУ.

Ми повідомляємо вже, що в Стріу відбувається процес над арештованими підчас розстрілу демонстрації безробітників рік тому назад робітниками, що довгий час томилася в тюрмі. Польсько-шляхетський суд замість судити катів, що розстріляли робітників за те, що домагалися хліба, судить тих, яких не поцілила куля польського дефензивника.

Шляхетські суди — це просто глум над самими судовими законами та правилами. Тому й не дивно, що на цих судах приходять до різних ексцесів.

На стрийському суді, як доносять газети, стався характерний для шляхетських судів випадок. Допитувано обвинуваченого Грицалюка, секретаря профсоюзу. Грицалюк доказував, що всі події й розстріл спровокувала сама поліція, бо вона вислала провокаторів, що почали стріляти в демонстрантів. Грицалюк каже, що він сам йшов тоді позаду демонстрації й співав братню пісню. Голова суду запитав, що то була за "братню пісню". У відповідь на запитання Грицалюк почав співати "Інтернаціонал". Інші обвинувачені встали й почали співати разом з Грицалюком. Суддя, почувши цю "братню пісню" — зникновів і припинив спів.

Взагалі обвинувачених переривають, як тільки вони починають оповідати щось цікавого про поліцію чи щось нелюбе судові. А оповідати вони мають що, бо поліція їх тяжко билася. Обвинувачений по назвику Вятр оповідає, що поліцейські били його, приказував: "Ти Вятр, а ми тобі зробимо ще бурю". Робітник Шумило питає суду, чому на лаві обвинувачених нема чотирох осіб, які найбільше підчас демонстрації вигукую-

ли та підмовляли до нападу на поліцію. Чи не тому, що вони були провокатори, підслани поліцією? — питає обвинувачених.

Такий глум відбувається над робітниками у стрийському суді. І можна бути певному, що робітників в додаток до їх нужди й горя — ще й тяжко вкарать. А катів, що в "криваву середу" розстріляли робітників ще відзначать за патріотизм.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ПРО ЛАЙНОТАЙ.

Пам'ятайте про те, що ми писали вже в попередніх числах "Українських Робітничих Вістей", а це, що наша друкарня заявила ще одну друкарську машину, що зветься лайнотайп. За цю машину, яка невдовзі приїде, ми мусимо заплатити п'ять тисяч доларів готівкою.

Двоцифрова кампанія в користь робітничо-фармерської преси має цей лайнотайп заплатити — розуміється, якщо всі наші організації та читачі робітничо-фармерської преси в тому напрямі попрацюють в перших двох тижнях місяця травня. Готуйтеся вчасно до цієї травневої кампанії. Заплатім нею лайнотайп і забезпечим свою пресу на літні місяці!

СУЧАСНИЙ СТАН ПОЛЬЩІ.

Розмова представників радянської преси з головою Селянського Інтернаціоналу т. Домбальем.

— Польща, — сказав тов. Т. Ф. Домбаль, — стоїть тепер перед великою внутрішньою кризою!

П господарство тимчасово було поліпшилося і навіть вона досягла активного торговельного балансу, але це поліпшення виникло через випадкові причини, що вже минули. З одного боку, в зв'язку з великим страйком англійських гірників Польща могла вивозити багато вугілля, як до Англії, так і до інших країн, що раніш споживали англійське вугілля, а з другого боку Польща за останній час вивезла за кордон велику кількість пшани. Але страйк англійських гірників закінчився, і польське вугілля знову не знаходить собі ринку. Що-ж до експорту пшани, то він спричинився до того, що по багатьох місцевостях Польщі, а особливо в Західній Галичині, тепер справжній голод, і доводиться дбати не про експорт, а про допомогу голодним.

Цей важкий внутрішній економічний стан Польщі ускладнюється й важким міжнародним становищем. Польсько-німецькі взаємини дуже загострилися. Німеччина все рішучіше проводить економічну війну з Польщею і користуючись з її важкого внутрішнього стану, вимагає, щоб Польща здійснила її бажання — ревізію східних німецьких кордонів. Після комунальних виборів у Горішньому Шлеску, що дали більшість Німцям, Німці вимагають перегляду справи про розподіл Горішнього Шлеску. Крім цього, вся німецька преса, як неофіційна, так і офіційна, рубка й настирливо ставить питання про знищення Данцигського коридору.

Політичні вороги Пилсудського (ендеки) здійснюють великий галас про німецьку небезпеку і навіть загрожують Німеччині, у випадку чого, війною. Поруч з цим вони нападають на Пилсудського за його федералістичні наміри щодо України та Білорусі. Бо це спричинило ворожечу з С.Р.С.Р., наслідком чого Польща повинна буде капітулювати перед Німеччиною, чого тільки й прагне англійська політика.

Стурбована цими нападами, преса Пилсудського теж галасує про німецьку небезпеку, але робить це без переконання в своїй перемозі.

В Польщі все більше й більше загострюється безробіття. Страйк текстільних робітників — це барометр класових конфліктів, що зростають. Не треба забувати, що 1923 року хвиля страйків теж почалася в текстільній промисловості, яка більш усього страждала від відсутності ринків. Без сумніву, робітники інших галузей промисловості теж почнуть ближчими місяцями великі страйки.

Не краще стоїть і аграрна справа. Зближення з великими поміщиками примушує Пилсудського вжити відповідних заходів до селянства та селянських організацій. З одного боку, Пилсудський дуже бучно

розпочав ніби-то виконувати аграрну реформу, розуміючи під нею урізану вівтоську аграрну реформу. Але фактично вся ця реформа зводиться до того, що за рік наперед оголошується ті земельні частки, що уряд їх має вилучити. Поміщики, розуміється, заздалегідь продають земельні частки, а купують їх, розуміється, куркулі. З цього всього виходить тільки велика спекуляція землею.

Навіть угодівський "Робітник" зве цю реформу комедією. Таке розв'язання аграрної справи не задовольняє селянство, бо в Польщі на 3,000,000 господарств більше 2,100,000 господарств малоземельні. Аграрна реформа Пилсудського певною мірою нагадує сталінську реформу і виявляє його фашистську політику щодо селянства. На цим ґрунті куркульська партія "П'яст" виявляє тенденцію поводитися з Пилсудським та підтримувати його політику, скеровану проти Союду.

Поруч із своєю "аграрною реформою" Пилсудський підготовлює розгром всіх опозиційних селянських організацій, і зокрема незалежної селянської партії. Для цього ведеться кампанія брехні проти Воевудського.

Політика Пилсудського щодо національних меншостей виявляється, з одного боку, в спробах збалансувати з білоруською та українською верховною, а з другого боку, — в розгромі справжніх народних організацій національних меншостей. Уряд Пилсудського вже дійшов згоди з петлюрівською еміграцією, з правою частиною "УНДО", з білоруськими емігрантами з колишньої "Народньої Ради" та з іншими білоруськими угодівськими організаціями. Уряд підтримує петлюрівські елементи, дає субсидії кооперативним організаціям, на чолі яких стоять петлюрівці, дає петлюрівцям адміністративні посади, то-що. Серед українського селянства угодівська політика намагається проводити Васильчук із своїм "Селянським союзом", що цілком перетворився в петлюрівську організацію. У той же час до таких організацій, як білоруська "Громада" та українська робітничо-селянська спілка провадить політику жорстокого терору.

Польща безумовно стоїть перед хвилею гострої класової та соціальної боротьби. Симпатії мас до комуністичної партії Польщі зростають. І вплив партії поширюється не тільки в місті, але й на селі.

МАСОВІ АРЕШТИ КОМУНІСТІВ.

У Варшаві і північно-східних воєводствах Польщі відбуваються масові арешти за підозрінням в комунізмі громадян. В самій Варшаві арештовано близько сто осіб. Ці арешти стурбують в зв'язку з проголошенням "Незалежної Селянської Партії та Білоруської Громади" негалежними.

РАДЯНЬСЬКА КРАТНА ПРАГНЕ МИРУ.

Уривок з промови т. Чубаря, голови Раднарком у окружному з'їзді рад в Одесі.

Від 9. з'їзду рад ми в нашій міжнародній політиці міцно тримали прапор миру. За минулий період наша червона дипломатія зробила все, щоб забезпечити мир. На жаль, політика гарантійних умов про неспад ще не закінчилася повним успіхом. Для здійснення її треба, щоб уряд кожної держави, з якою ми провадили переговори, був незалежний і самостійний, як перша ліпша з республік, належна до Рад. Союзу. Наші прагнення врегулювати взаємини мирним шляхом розвивалися об'єктивно, утвореному Англією, після утворення консервативного кабінету.

Суперечності між С.Р.С.Р та капіталістичними державами були й будуть, та вони не можуть бути причиною, щоб життя мирних взаємин не розвивалося остаточно. Ми ладні йти на поступки, але англійський уряд нічого не зробив, щоб відновити переговори і за два роки своєї політики намагався створити єдиний фронт держав проти С.Р.С.Р. Звичайно, вони не збиралися йти на нас хрестовим походом, бо на це за винятком обставин не піде навіть англійський уряд. Але Англія заважає нам налагодити економічні стосунки з нашими сусідами. У нас були напружені стосунки, зокрема з Польщею, що, від того часу як прийшов до влади Пилсудський, провадить незрозумілу нам політику. Не можна зрозуміти, чому країна, зацікавлена в ділових зв'язках з Україною та всім С.Р.С.Р., не прагне миру з нами. Чому там є люди, що отверто виступають за поширення кордонів 1772 року? Чому там мріють про союз Польщі з Україною, що ніби відділяється від С.Р.С.Р.? На це ми не маємо відповіді, ні в наших висновках, ні в політиці польського уряду.

Друга країна — Румунія, нічого не зробила для врегулювання своїх відносин з С.Р.С.Р. і тепер, прагнучи утримати захоплену Бесарабію, шукає противників радянської влади для організації союзу з ними, а також увіходить у сферу впливу Англії.

З деякими надбалтійськими державами нам удалося скласти угоди, але мабуть чиясь рука заважає їм розв'язувати свою долю в інтересах трудящих.

Не раз повставало питання, чи може бути війна. Треба сказати, що організувати війну проти нас — завдання склад-

не, і його навряд чи зможуть найближчого року розв'язати наші противники. Але за нашими межами є багато охочих воювати з нами. Особливо серед російських-білогвардійців і української буржуазії, що опинилася за бортом С. Р. С. Р.

Одержуючи нервові ноти, ми залишаємось спокійні. Спокій нам потрібний для того, щоб далі провадити господарче будівництво. Англійське потрібний спокій для того, щоб озброюватися.

Зіський бюджет усіх капіталістичних країн зростає рік-у-рік. 1913 року Італія, Злучені Держави, Англія і Франція витратили на військові потреби 1,980 мільйонів золотих карбованців. 1923 року, після знищення німецького мілітаризму і утворення Ліги Націй бюджет цих країн дійшов 3,480 мільйонів карбованців, а 1926 р. перевищив 3½ мільярда карбованців.

Це тимчасом, як наші витрати на Червону армію 1926 року становили 600 мільйонів карбованців.

Наші сусіди Польща, Румунія та інші, витратили в 1923 році на утримання своїх армій 370 мільйонів карбованців, а в 1926 році 420 мільйонів карбованців. 1923 р. в арміях наших сусідів було 476 тисяч чоловік, а 1926 р. 532 тисячі, тимчасом, як Червона армія не перевищує 560 тис. осіб. Польща витрачає за своїм військовим бюджетом 9.2 золотих карбованців на душу населення, а СРСР тільки 4.2. Населення цих країн дорівнює сні одній третій населенню С.Р.С.Р., а витрачають вони на утримання армії дві треті сум, що витрачає СРСР на утримання Червоної армії.

Щоб охоронити наші кордони, змірувані десятками тисяч верст, ми змушені, перебуваючи в капіталістичному оточенні, мати армію. Ми не раз пропонували нашим сусідам роззброїтися. Але нам хитро відповідають: "Призджайте до Женеві". Але до Швайцарії ми не поїдемо, бо там захоплюють до вбивства наших представників.

Завдання України, як частини Союзу Радянських Республік, зміцнити цей союз і не піддаватися лукавим заклинам, скерованим до того, щоб розбити цей союз, рознести його по хворостині та розгромити його могутність.

Таким особам ми дамо належну відсіч.

СКАЛКИ ЖИТТЯ.

(Галицькій матері, син якої на Радянській Україні).

ТИ МЕНЕ, СИНУ, ПОКИНУВ.

Ти мене, сину, покинув... Покинув самітну, як суху билину. Мене сушило горе, мене сущин біль, а тепер туга за тобою.

Я буду, як той торіший лист скручений, що під весну теліпається на гильці, прив'язаний до неї лавутинами.

Буду, як той лист, бо моє страдання велике.

І в травневий вечір, як все пишилося красою, ти сумний пішов травцями поміж зеленим збіжжям.

Я бачила твою схилену голову і кінець твого криса.

Вони догто чорніли на тлі синяви... Куди йдеш — ти не знаєш.

І я не знаю, куди ти пішов. Треба іти — це знав і ти, і я.

Тому ти пішов.

А там, десь далеко греміли гармати. Десь далеко пожежа розстелювала пурпур на ведчирному небі.

Страшний вітер дав усіх, як буйний вітер хвилював лан.

Пани ідуть... Несуть ярмо...

Як вони прийшли — я не знаю. Дріжачими руками зату-

лила і очі, і уха.

Тяжко дивитися на сором.

А ще тяжче дивитися ярмо... Часом у мене в серці буває ніби вітра. Якийсь ясний вогник пробивається гострим язичком на хвилину.

Каже мені тоді моя думка: "А він ярма не бачить, а він ярма не носить".

Тому часом вогник блимає в серці. Але він такий слабенький, що такої билини, такої сухої, як я нагріти не може, не то що запалити.

Ні... Я вже не зарюю... струпишаю та впаду.

А ти не будеш ні знати, ні чути.

У пастарі, у цій порожній часом пронизує серце близькою думка:

— А як він верне?

— Як стане він з червоним прапором, з палким обличчям, з вогнистим оком?

Як стане він біля воріт і крикне: Ур-ра!! А як йому одзвуться сотні закурені дорогою, дубом замаян?

Тоді побіжить на перелаз.

Старі ноги путаються, але біжать...

Ні... тебе не видно...

Не чути твого голосу.

Гей, сину! Одзвись таким думким гомосом, щоб аж тут почула. Крикни велике, вільне: ур-ра. Тоді владу без жалю. І буде в нашій малій хатці пусто і тихо...

Після зійде сонце. Я його бачити вже не буду.
 М. Козоріс.

"ЧУБАР НЕ ВЕРНЕ".

Сталося те, чого сподівалися, чого бажали, що пророкували жовтоблakitні пророки. Хоч раз їм повезло.

А пророкували вони: "Чубар поїхав з наказу Москви у відпустку й більше не верне з відпустки".

І не верне. Можуть тепер радіти і урядовці у Львові, петлюрівці в Хшанові і... гетьманці у Вінніпегу.

Не знаю: радіти вони повинні, чи сумувати?

Бо... "Чубар не верне".

І це не тільки така "рука Москви", але й така вже доля наша — безталанна.

Смарката, якась, ота доля. Посиніла вона й пожовкла.

Хоч в домовину її клади...

А Чубар не верне...

Нік не верне, бо... нікуди він в п'янку відпустку й не їздив.

Ну, як-же ти вернеш, чи не вернеш, коли ти нікуди не їздив, що ти можна було вертати, чи не вертати?

В тому то й закарлюка: сиди собі дома й не можеш вернути, і хотів би вернути — не можеш.

"Рука Москви".

Господеньку наш, милосердний! Що вже та рука "Москви" з нами не виробляє.

Скаже тобі: сиди, чоловіче, дома й не вертай до дому.

Або: їдь, чоловіче, в світ за очі й сиди каменюкою дома.

Або: хочеш сховатися від дощу — лізь у воду.

А Чубарові таки дуже тяжко видіти дома, а ще тяжче вижити з дому. Сказано-ж — голова уряду цілої України.

Кажуть, що коли голова уряду цілої України, то й по шілій Україні твоя дома. Велика, як бачите, дома.

Тому й клопіт: шілій час чоловік їздить, а проте сидить дома. Навіть, як іде, то сидить дома. Бо по його домі й потяги ходять і кораблі плавають і аероплани літають...

Пому то нічогосінько — а жовтоблakitні клопіт. Бо вона сидить, чи їздить, то все одно не-дома.

Вона навіть більше пішки ходить...

Ходить з відпустки у відпустку і ніхто її випустити з відпустки не хоче.

Все питають: покажи пашпорт?

А щоб пашпорт дістати, треба дому мати.

А щоб дому мати — треба господарем бути. А щоб господарем бути — треба дому. А щоб...

Ой, вже заплутався...

Як-же тут не заплутається: вчора петлюрівець, нині гетьманець, завтра вишиванець, позавтра хшанівець, а за тиждець — їдь у відпустку... без пашпорту й без доми.

А Чубарові — що? Він іде й вертати не потребує, або вертає й їхати не потребує.

Сказано-ж — "рука Москви".

Проти неї нічого не вдієш. Вже деякі з патріотів вцепили собі руку Варшаву, руку Праги, Парижа, Лондону, Хшанову, голову струса, ноги заяця, розум осла, міжнародність Ліги Націй. Здається, вони однієї є горожанами Ліги Націй.

А Чубар протє не верне.

Бо нікуди він і не їздив.

От хіба на з'їд рад до Одеси — але-ж то в рахубу не їде, бо Одеса на Україні, а Україна — це Чубарова дома.

Куркуленко.